

ISSAI 10

DEKLARATA E MEKSIKOS

PËR PAVARËSINË E INSTITUCIONEVE TË AUDITIMIT SUPREM (SAI)

Hyrje

Nga Kongresi i 19-të i INTOSAI, që u mbajt në Meksiko, institucionet e auditimit suprem vendosën:

Të adoptojnë, publikojnë dhe shpërndajnë dokumentin e titulluar “Deklarata e Meksikos mbi Pavarësinë”

Të përgjithshme

Institucionet e auditimit suprem (SAI) njohin në përgjithësi tetë parime bazë, të cilat burojnë nga Deklarata e Limës dhe vendime të marra në Kongresin e 17-të të INTOSAI në Seul, Kore e Jugut, si kërkesa themelore për një sektor auditimi publik të duhur:

Parimi 1

Ekzistenca e një kuadri të përshtatshëm dhe efektiv kushtetues / statutor / ligjor dhe të dispozitave të aplikimit në praktikë të kësaj kornize.

Legjislacion që parashikon në detaje shkallën e pavarësisë së kërkuar nga SAI.

Parimi 2

Pavarësia e drejtuesve të SAI-t dhe pjesëtarëve (të institucioneve kolegjiale), duke përfshirë sigurinë e mandatit dhe imunitetin ligjor në kryerjen normale të detyrave të tyre.

Legjislacioni i zbatueshëm përcakton kushtet për emërimë, ri-emërimë, punësime, shkarkime dhe dalje në pension të drejtuesit të SAI-t dhe anëtarëve të institucioneve kolegjiale, të cilët janë

- caktuar, ri-emëruar, ose larguar nga një proces që siguron pavarësinë e tyre nga Ekzekutivi (shih ISSAI-11 Udhëzimet dhe Praktikën e Mira në Lidhje me Pavarësinë e SAI-t);
- dhënia emërimeve me kushte të caktuara dhe mjaft të gjata, për të lejuar që ata të kryejnë mandatin e tyre pa frikën e shpagimit, dhe
- të imunizuar ndaj çdo ndjekje penale për ndonjë vepër, të kaluar ose të pranishme, që rezultojnë në kryerjen normale të detyrave të tyre, në varësi të rastit.

Parimi 3

Një mandat mjaft i gjerë dhe i plotë, në kryerjen e funksioneve të SAI-t.

SAI duhet të fuqizohen për të audituar:

- përdorimin e parave publike, burimeve ose aseteve, nga një marrës ose përfitues pavarësisht nga natyra e saj ligjor;

- grumbullimin e të ardhurave që i detyrohen qeverisë ose subjekteve publike;
- ligjshmërinë dhe rregullsinë e llogarive qeveritare ose ato të subjekteve publike;
- cilësinë e menaxhimit financiar dhe raportimit;
- ekonomikitetin, efikasitetin dhe efektivitetin i veprimeve të qeverisë ose subjekteve publike.

Përveç rasteve kur kërkohet në mënyrë specifike për ta bërë këtë nga legjislacioni, SAI nuk kontrollon politikat e qeverisë ose ato të subjekteve publike, por kufizohet në auditimin e zbatimit të politikave.

Duke respektuar ligjin, SAI-t janë të lirë nga ndërhyrje nga legjislativi ose ekzekutivi në:

- Zgjedhjen e çështjeve të auditimit;
- Planifikimin, programimin, sjelljen, raportimin, dhe ndjekjen e auditimeve të tyre;
- Organizimin dhe menaxhimin e funksionit të tyre; dhe
- Zbatimin e vendimeve të tyre, ku zbatimi i sanksioneve është pjesë e mandatit.

SAI-t nuk duhet të jenë të përfshirë, në asnjë mënyrë, në drejtimin e organizmave që ata auditojnë. SAI-t duhet të sigurojnë që personeli i tyre nuk zhvillon një marrëdhënie shumë të afërt me subjektet që ata auditojnë, në mënyrë që ata të mbeten objektiv.

SAI-t duhet të kenë liri të plotë në kryerjen e përgjegjësisë të tyre, ata duhet të bashkëpunojnë me qeveritë apo subjektet publike që përpiqen të përmirësojnë përdorimin dhe menaxhimin e fondeve publike.

SAI-t duhet të përdorin standardet e auditimit, dhe një kod të etikës, bazuar në dokumentet zyrtare të INTOSAI-t, të Federatës Ndërkombëtare të Kontabilistëve, ose standard të tjera të njohura.

SAI-t duhet të dorëzojnë një raport vjetor mbi aktivitetin e legjislativit dhe organet e tjera shtetërore siç kërkohet nga kushtetuta, statutet, ose legjislacioni, të cilat duhet të vendosen në dispozicion të publikut.

Parimi 4

Qasje e pakufizuar në informacion

SAI duhet të ketë kompetenca të mjaftueshme për të marrë kohë, të ketë një qasje të drejtëpërdrejtë dhe të lirë në të gjitha dokumentet dhe informatat e nevojshme, për kryerjen e duhur të përgjegjësisë të tyre statutore.

Parimi 5

E drejta dhe detyrimi për të raportuar mbi punën e tyre

SAI nuk duhet të kufizohet nga raportimi i rezultateve të auditimit. Ai duhet të kërkohet me ligj të raportojnë të paktën një herë në vit për rezultatet e punës së tij.

Parimi 6

Liria për të vendosur përmbajtjen dhe kohën e raporteve të auditimit dhe për t'i publikuar dhe shpërndarë ato.

SAI-t janë të lirë të vendosin për përmbajtjen e raporteve të tyre të auditimit.

SAI-t janë të lirë për të bërë vërejtjet dhe rekomandime në raportet e tyre të auditimit, duke marrë parasysh, sipas rastit, pikëpamjet e subjektit të audituar.

Legjislacioni përcakton kërkesat minimale të raportimit të auditimit të SAI-t dhe kur nevojitet, çështjet specifike që duhet të jenë subjekt i një opinionit formal auditimi ose çertifikate.

SAI-t janë të lirë të vendosin për kohën e raporteve të tyre të auditimit, përveç rasteve kur janë përcaktuar me ligj kërkesa të vecanta raportimi.

SAI mund të përshtasë kërkesat specifike për hetime ose auditimet nga parlamenti, si një e tërë, ose një pjesë e komisioneve të tij, apo qeverisë.

SAI-t janë të lirë të publikojnë dhe shpërndajnë raportet e tyre, pasi i kanë dorëzuar zyrtarisht autoriteteve të caktuar, siç kërkohet nga ligji.

Parimi 7

Ekzistenca e mekanizmave efektivë ndjekës në rekomandimet e SAI-ve

SAI-t i dorëzojnë raportet e tyre sipas rastit, legjislativit, një prej komisioneve të tij, apo një audituesi nga Bordi Drejtues, për shqyrtim dhe ndjekje mbi rekomandime specifike për veprime korrigjuese.

SAI-t kanë sistemet e tyre të brendshëm ndjekës për tu siguruar se subjektet e audituara i adresojnë saktë vërejtjet dhe rekomandimet e tyre, si dhe ato të parlamentit, një prej komisioneve të tij, ose të bordit qeverisës, sipas rastit.

SAI-t dorëzojnë raportet e tyre ndjekës legjislativit, një prej komisioneve të tij, ose në bordin drejtues të auditimit, sipas rastit, për shqyrtim dhe veprim, edhe kur SAI-t kanë pushtetin e tyre ligjor për ndjekjen dhe sanksionet.

Parimi 8

Autonomia financiare dhe menaxheriale / administrative dhe disponueshmëria e burimeve njerëzore, materiale dhe monetare të përshtatshme.

SAI duhet të ketë në dispozicion burimet njerëzore, materiale dhe monetare të nevojshme dhe të arsyeshme - Ekzekutivi nuk duhet të kontrollojë ose drejtojë këto resurse.

SAI-t menaxhojnë buxhetin e tyre dhe e ndajnë atë në mënyrë të përshtatshme.

Legjislatura ose një nga komisionet e saj është përgjegjëse për të siguruar që SAI-t të kenë burimet e duhura për të përmbushur mandatin e tyre.

SAI-t kanë të drejtën e ankimit të drejtpërdrejtë në legjislaturë nëse burimet e dhëna janë të pamjaftueshme për të lejuar që ata të përmbushin mandatin e tyre.